

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция:

Министерство на здравеопазването

• Нормативен акт:

Проект на постановление за изменение и допълнение на Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалностите „Медицина“ и „Дентална медицина“ за образователно-квалификационна степен „магистър“, приета с Постановление № 245 на Министерския съвет от 2005 г. (обн. ДВ. бр. 94 от 2005 г., изм. бр. 95 от 2005 г., бр. 82 от 2006 г., бр. 87 от 2008 г. и бр. 1 от 2024 г.)

Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет

Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:

Лице за контакт:

Дирекция „Лечебни дейности“
Д-р Искра Колева

Телефон и ел. поща:

02/ 9301 463
ikoleva@mh.government.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1 „Понижено ниво на знанията, уменията и компетентностите на новоприетите студенти по медицина, дентална медицина и фармация, поради ниското равнище на учебното съдържание по биология и здравно образование и химия и опазване на околната среда в общообразователната подготовка за първи гимназиален етап, по които се провеждат конкурсните изпити, определени в единните държавни изисквания по медицина, дентална медицина и фармация“

Настоящото изискване на наредбите за единните държавни изисквания по медицина, дентална медицина и фармация, обнародвано в ДВ, бр. 1 от 02.01.2024г., е че учебното съдържание за конкурсните изпити се определя в съответствие с държавния образователен стандарт за общообразователна подготовка по биология и здравно образование и химия и опазване на околната среда. Регламентирано е, че тези промени влизат в сила от учебната 2025/2026 година. Необходимо е обаче в учебното съдържание за приемните изпити по биология и химия да бъде включен материалът и от профилиращата подготовка, освен този от общообразователната подготовка на учениците по двата предмета, тъй като:

1. Познавателните равнища на изучаване на основните понятия по биология и химия в общообразователната подготовка са ниски, което води до затруднения при изучаване на част от предметите в медицинското образование (химия, биология, биохимия, анатомия, физиология, фармакология и др.). Ако конкурсните изпити за специалностите медицина, дентална медицина и фармация останат само върху материала по биология и здравно образование и химия и опазване

на околната среда от общообразователната подготовка за първи гимназиален етап, това ще доведе до:

- Значително понижаване на нивата на знания, умения и компетентности на новоприетите студенти;
- Значителни разлики в нивата на теоретична подготовка на новоприетите студенти, което ще затрудни екипната работа помежду им;
- Значителни затруднения при усвояване на новия материал по двата предмета в медицинските университети;
- Необходимост от надграждане на по-ниското общообразователно ниво, чрез включване на значителен брой допълнителни учебни часове по биология и химия в медицинските университети, което допълнително ще натовари програмата на новоприетите студенти. След направения анализ от медицинските университети и сравнение на програмите, е отчетено, че необходимостта от увеличаване на хорариума по биология и химия на студентите по специалностите медицина, дентална медицина и фармация за компенсиране на разликите е минимум 60 учебни часа за всяка една дисциплина и специалност преди започване на същинското обучение по Биология и Химия в I^{-ви} курс. Такова съществено увеличение на хорариума по учебен план (между 57% и 100% от предвидения по ЕДИ хорариум) би натоварило значително студентите и ще наложи допълнително назначаване на преподаватели по тези дисциплини. Медицинските университети са изготвили списъци с теми, включени в програмите за подготовка на кандидатстудентски изпити по Биология и по Химия, които не се изучават или се изучават в занижена степен, в рамките на общообразователната подготовка (като например теми от Макромолекули – Гликолипиди; Хипотези за специфичност на ензимното действие; Регулация на ензимната активност; Свойства на ДНК. Функции на ДНК; Хибридизация на нуклеинови киселини; теми от Малки органични молекули – Биологична роля на мастноразтворимите витамини; Аминокиселини. Пептиди; теми от Генетични процеси в клетката – Ключови ензими на ДНК репликацията; Репликация на ДНК при еукариотните и прокариотните организми; Транскрипция при еукариотните и прокариотните организми. „Зреене“ на РНК; Структури, които участват в транслацията. Генетичен код; Пренос на информация в клетките; Регулация на генната активност при прокариоти и еукариоти; Биоинформатика и т.н. от предмета биология и теми от Строеж на атома и Периодична таблица/система – Описва явлението радиоактивност. Описва електрона като микрообект, на който са присъщи свойства и на частица, и на вълна. Формулира принципа за неопределеност на Хайзенберг. Посочва възможните стойности на квантовите числа (n , l , m_l и m_s) и ги използва като параметри, описващи състоянието на електрона в атома. Свързва стойностите на квантовите числа с размерите, формата и пространственото разположение на атомните орбитали и електронните облаци. Формулира принципа на Паули, принципа за минимум енергия и правилото на Хунд. Сравнява по енергия състоянията на електроните в многоелектронни атоми в зависимост от стойностите на n , l , m_l (за $n = 1 \div 4$). Изразява с електронни формули и с квантови клетки електронната конфигурация на атоми в основно и във възбудено състояние и на йони; теми от Строеж и свойства на веществата – Разграничава основни типове химични връзки (σ -, π -, проста и сложна, локализирана и делокализирана). Прилага представата за хибридизация на АО за описание на ковалентните връзки и геометрията на молекули от типа AB_2 , AB_3 и AB_4 . Обяснява понятията комплексобразувател, лиганд, координационно число и т.н. от предмета химия).

2. Учебните програми от профилиращата подготовка са пряко свързани с придобиване на основни компетентности в областта на природните науки и технологиите. Високото ниво на предварителната теоретична подготовка по биология и химия чрез профилиращата подготовка позволява оптималното усвояване на надграждащия специализиран материал от задължителната

подготовка на студентите и в по-горните курсове на обучение. Включването на учебното съдържание от профилиращата подготовка в конкурсните изпити по биология и химия за университетите, провеждащи обучение по медицина, дентална медицина и фармация гарантира задълбочени и разширени знания, разкриване и аргументиране на причинно-следствени връзки, анализ и решаване на проблеми, които са необходими умения за студентите в медицинските университети.

Съгласно данните на Националния статистически институт завършилите средно образование през 2023г. са 39 569, през 2022г. – 36 450, през 2021г. – 43 034. Очаква се през 2025г. съотносим брой ученици да завършат средното си образование. По данни на МОН (предоставени им от висшите училища), броят на кандидатурите за медицина, дентална медицина и фармация общо е около 9 500 - 10 000 годишно. Тъй като част от кандидат-студентите кандидатстват в повече от един университет, реалният брой на кандидат-студентите е по-малък от броя на кандидатурите.

Така очертаният проблем не може да се реши в рамките на съществуващото законодателство. Не съществува организационен или друг подход, извън нормативната промяна, който да може да реши посочения проблем. Налага се изменение в действащи актове на Министерския съвет (МС), което може да се извърши единствено с изменителен акт на МС.

Общественият отношения, предмет на нормативната промяна, не са регламентирани в европейското законодателство. Те са въпрос на национално решение и са от компетентността на отделните държави-членки.

Не са извършвани последващи оценки на наредбите за единните държавни изисквания по медицина, дентална медицина и фармация.

Проблем 2 „Неравнопоставеност на кандидатите за студенти, завършили средното си образование преди 2022г. и възпрепятстване приема на чуждестранни кандидати, както и на българи, завършили средното си образование в чужбина, тъй като те нямат оценки от общообразователна подготовка за първи гимназиален етап, каквито участват като балообразуващи в състезателния бал, съгласно действащите единни държавни изисквания по медицина, дентална медицина и фармация“

Настоящото изискване на наредбите за единните държавни изисквания по медицина, дентална медицина и фармация, обнародвано в ДВ, бр. 1 от 02.01.2024г., е състезателният бал при приема на студенти да се образува от утроените оценки от конкурсните изпити по биология и по химия и оценките по биология и здравно образование и по химия и опазване на околната среда от общообразователната подготовка за първи гимназиален етап. Регламентирано е, че тези промени влизат в сила от учебната 2025/2026 година. Предложението в балообразуването за приемането на студенти по специалностите медицина, дентална медицина и фармация да бъде включена оценката от държавния зрелостен изпит (ДЗИ) по Български език и литература (БЕЛ), а не както е предвидено в момента – оценките по Биология и здравно образование и Химия и опазване на околната среда от общообразователната подготовка за първи гимназиален етап, е направено от Министерството на образованието и науката, Сдружението на медицинските университети в България (което включва Медицински университет – София, Медицински университет – Варна, Медицински университет – Пловдив и Медицински университет – Плевен), Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Тракийски университет – Стара Загора и Университет „Проф. Асен Златаров“ – Бургас предвид следното:

1. ДЗИ по БЕЛ е задължителен за всички зрелостници, полага се върху еднакъв за всички материал, при равни условия, което осигурява равнопоставеност.

2. Оценката от ДЗИ по БЕЛ участва в балообразуването по много от специалностите във висшите училища, в т.ч. и по специалности от регулираните професии. Тя участва в балообразуването и при кандидатстването за повечето от медицинските специалности в образователно-квалификационна степен „бакалавър“ и „професионален бакалавър“.

3. Получената оценка по БЕЛ е показателна за грамотността на кандидата, но от друга страна тя влиза с малка тежест в общия бал, като основният акцент при балообразуването е върху оценка на познанията по биология и химия от кандидатстудентските изпити, които се утрояват.

4. Настоящите разпоредби възпрепятстват приема на чуждестранни кандидати, или на българи, завършили средното си образование в чужбина. За обучение по тези медицински специалности се приемат чуждестранни студенти от Европа и целия свят, което е в съответствие с интернационализацията на българското образование и целите, определени в Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021- 2030г. Разнородността на всяка система на средно образование затруднява приема на студенти, завършили средно образование в чужбина, тъй като в повечето от страните няма оценки по тези дисциплини на общообразователно ниво, а в редица страни на първо гимназиално ниво оценката е по предмет „науки“, а оценки по биология и химия има в последните две години на гимназиално образование.

5. Настоящите разпоредби възпрепятстват и приема на кандидатите, завършили средното си образование преди 2022г., тъй като те също нямат оценки от общообразователна подготовка на първи гимназиален етап.

6. Решение за кандидатстване за обучение по специалностите медицина, дентална медицина и фармация може да бъде взето от кандидатите и след завършване на първи гимназиален етап и оценяването им по тези дисциплини. Балообразуване с оценките по биология и химия от удостоверение за завършен първи гимназиален етап ще постави тези кандидати, обучаващи се в 11-ти и 12-ти клас пред свършен факт, защото техните удостоверения вече са издадени и те са оценени по дисциплините, предвидени да са балообразуващи.

Така очертаният проблем не може да се реши в рамките на съществуващото законодателство. Не съществува организационен или друг подход, извън нормативната промяна, който да може да реши посочения проблем. Налага се изменение в действащи актове на Министерския съвет (МС), което може да се извърши единствено с изменителен акт на МС.

Общественият отношения, предмет на нормативната промяна, не са регламентирани в европейското законодателство. Те са въпрос на национално решение и са от компетентността на отделните държави-членки.

Не са извършвани последващи оценки на наредбите за единните държавни изисквания по медицина, дентална медицина и фармация.

Проблем 3 „Необходимост от актуализиране на задължителните учебни дисциплини по специалност дентална медицина“

Във връзка с широко разпространеното в съвременната практика лечение на пациенти с помощта на дентални импланти Сдружението на медицинските университети в Република България и Медицински университет (МУ) – София предложиха в единните държавни изисквания за дентална медицина да се добави задължителна учебна дисциплина Дентална имплантология с хорариум 90 часа. Пълноценната подготовка на студентите по дентална медицина да прилагат инвазивни и с висок риск от усложнение методи, присъщи за денталната имплантология, изисква изучаването им в отделна учебна дисциплина и полагането на изпит, за да се осигури необходимото ниво на теоретични познания и клинични умения по дисциплината. Обучението в областта на специфичните за денталната имплантология методи за диагностика, лечение и профилактика в рамките на граничните за денталната имплантология дисциплини Протетична дентална медицина, Пародонтология и Орална хирургия не е достатъчно застъпено. Нуждата от включването на денталната имплантология като задължителна учебна дисциплина е отчетена и от ЕК в публикувания от нея документ „Mapping and assessment of developments for sectoral professions under Directive 2005/36/EC – the profession of dental practitioner“ („Картографиране и оценка на развитието в секторните професии съгласно Директива 2005/36/ЕО – професията лекар по дентална медицина“). С писмо от 17.04.2024г. МУ – София посочва, че понастоящем посочената учебна дисциплина е включена като задължителна във всички медицински университети, обучаващи по специалността дентална медицина (МУ – София, МУ – Пловдив и МУ – Варна).

Съгласно чл. 10, ал. 4 от Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалностите „Медицина“ и „Дентална медицина“ в учебния план могат да се включват като задължителни и други учебни дисциплини и хорариум извън посочените в чл. 10, ал. 3 на Наредбата – това обаче се осъществява по преценка на съответното висше училище. Ето

защо включването на учебната дисциплина Дентална имплантология като задължителна в наредбата за единните държавни изисквания ще гарантира на национално ниво получаването на знания и умения по нея в съответствие с реализирания научен и технически прогрес в областта на денталната медицина.

Не съществува организационен или друг подход, извън нормативната промяна, който да може да реши проблема, изискващ актуализиране на задължителните учебни дисциплини по специалност дентална медицина, приложимо за цялата страна.

Обществените отношения, предмет на нормативната промяна, не са регламентирани изчерпателно в европейското законодателство. Директива 2005/36/ЕО относно признаването на професионалните квалификации поставя минимални изисквания към дисциплините, които следва да изучават лекарите по дентална медицина. Директивата обаче не поставя ограничения относно предвиждането в националното законодателство на допълнителни задължителни учебни дисциплини – такива дисциплини са въпрос на национално решение и са от компетентността на отделните държави-членки.

Не е извършвана последваща оценка на наредбата за единните държавни изисквания по медицина и дентална медицина.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

2. Цели:

Целите на проекта на Постановление на Министерския съвет са следните:

1. Гарантиране на по-високо ниво на знанията, уменията и компетентностите по биология и химия на новоприетите студенти по медицина, дентална медицина и фармация.

2. Премахване на затрудненията за кандидатстване по специалностите медицина, дентална медицина и фармация на кандидат-студентите, завършили средното си образование преди 2022г., чуждестранните кандидати, както и на българи, завършили средното си образование в чужбина, поради липсата на оценки по биология и здравно образование и по химия и опазване на околната среда от общообразователната подготовка за първи гимназиален етап, които съгласно действащите наредби ще участват като балообразуващи в състезателния бал от учебната 2025/2026 година.

3. Актуализиране на задължителните учебни дисциплини по специалност дентална медицина в съответствие с развитието на денталната медицина, свързано с широкото разпространение в съвременната практика на лечение с дентални импланти.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Въздействието от предприетите промени ще обхване следните заинтересовани страни:

- кандидатстващите за обучение по медицина, дентална медицина или фармация – общият брой ученици, завършили средно образование през 2023г. е 39 569, през 2022г. – 36 450, през 2021г. – 43 034 (съответно се очаква през 2025г. съотносим брой ученици да завършат средното си образование), а по данни на МОН броят на кандидатурите за медицина, дентална медицина и фармация общо е около 9 500-10 000 годишно (част от кандидат-студентите кандидатстват в

повече от един университет, поради което реалният брой на кандидат-студентите е по-малък от броя на кандидатурите);

- студенти по дентална медицина – около 3 000;
- висши училища, провеждащи обучение на студенти по медицина и/или дентална медицина и/или фармация – 7 (МУ – София, МУ – Пловдив, МУ – Варна, МУ – Плевен, Тракийски университет – Стара Загора, СУ „Св. Климент Охридски“, Университет „Проф. Асен Златаров“ – Бургас).

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1: Понижено ниво на знанията, уменията и компетентностите на новоприетите студенти по медицина, дентална медицина и фармация, поради ниското равнище на учебното съдържание по биология и здравно образование и химия и опазване на околната среда в общообразователната подготовка за първи гимназиален етап, по които се провеждат конкурсните изпити, определени в единните държавни изисквания по медицина, дентална медицина и фармация

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Непредприемането на нормативни промени ще доведе до понижаване на нивата на знания, умения и компетентности по биология и химия на новоприетите студенти по специалностите медицина, дентална медицина и фармация и затруднения при изучаване на част от предметите в медицинското образование (химия, биология, биохимия и др.). С прилагане на разглеждания вариант текущото положение ще се запази, в резултат на което идентифицираният проблем не би се разрешил.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При приложението на този вариант не се идентифицират положителни въздействия върху заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Непредприемането на нормативни промени ще доведе до понижаване на нивата на знания, умения и компетентности по биология и химия на новоприетите студенти по специалностите медицина, дентална медицина и фармация, съответно до затруднения при усвояване на новия материал във висшите училища, провеждащи обучение по специалностите медицина, дентална медицина и фармация.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия: няма

Административна тежест: няма

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Предприемане на регулаторна намеса за включване в учебното съдържание за приемните изпити по биология и химия и на материала от профилиращата подготовка по двата предмета, освен този от общообразователната подготовка“

Описание:

В отговор на идентифицирания проблем се предлага приемане на проект на Постановление на Министерския съвет, с което в учебното съдържание за приемните изпити по биология и химия за специалностите медицина, дентална медицина и фармация да се включи и материала от профилиращата подготовка по двата предмета, освен този от общообразователната подготовка. Предложените промени ще решат идентифицирания проблем на понижено ниво на знанията, уменията и компетентностите на новоприетите студенти по медицина, дентална медицина и фармация, поради ниското равнище на учебното съдържание по биология и здравно образование и химия и опазване на околната среда в общообразователната подготовка за първи гимназиален етап, във връзка с което Вариант 2 е най-целесъобразен и се препоръчва за приложение в конкретния случай.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Приемането на акта ще гарантира по-високо ниво на знанията, уменията и компетентностите на новоприетите студенти по медицина, дентална медицина и фармация. В резултат на приемането и прилагането на предложения проект ще се избегне необходимостта от надграждане на по-ниското общообразователно ниво чрез включване на значителен брой допълнителни учебни часове по биология и химия в университетите, провеждащи обучение по специалностите медицина, дентална медицина и фармация, което допълнително ще натовари програмата на новоприетите студенти.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариантът на предприемане на регулаторна намеса по този проблем няма отрицателно въздействие върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия: няма

Административна тежест:

Вариант 2 няма да окаже въздействие върху административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.

4.2. По проблем 2: Неравнопоставеност на кандидатите за студенти, завършили средното си образование преди 2022г. и възпрепятстване приема на чуждестранни кандидати, както и на българи, завършили средното си образование в чужбина, тъй като те нямат оценки от общообразователна подготовка за първи гимназиален етап, каквито участват като балообразуващи в състезателния бал, съгласно действащите единни държавни изисквания по медицина, дентална медицина и фармация

** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте Раздел 4.1.*

Вариант 1 „Без действие“:

Описание: Без нормативна промяна няма да може да се гарантира равнопоставеност с новозавършилите средно образование кандидат-студенти на кандидатите за студенти, завършили средното си образование преди 2022г., на чуждестранните кандидати и на българите, завършили средното си образование в чужбина, тъй като те нямат оценки от общообразователна подготовка за първи гимназиален етап, които съгласно действащите наредби ще участват като балообразуващи в състезателния бал от учебната 2025/2026 година. Ето защо вариант 1 не е препоръчителен за решаване на идентифицирания проблем.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При приложението на този вариант не се идентифицират положителни въздействия върху заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В случай на запазване на настоящата ситуация няма да се гарантира равнопоставеност с новозавършилите средно образование кандидат-студенти на кандидатите за студенти, завършили средното си образование преди 2022г., на чуждестранните кандидати и на българите, завършили средното си образование в чужбина, тъй като те нямат оценки от общообразователна подготовка за първи гимназиален етап, които съгласно действащите наредби ще участват като балообразуващи в състезателния бал от учебната 2025/2026 година.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия: няма

Административна тежест: няма

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Предприемане на регулаторна намеса за регламентиране в балообразуването за приемането на студенти по специалностите медицина, дентална медицина и фармация да бъде включена оценката от ДЗИ по БЕЛ, а не както е предвидено в момента – оценките по Биология и здравно образование и Химия и опазване на околната среда от общообразователната подготовка за първи гимназиален етап“.

Описание:

В отговор на идентифицирания проблем се предлага приемане на проект на Постановление на Министерския съвет, с който се актуализират изискванията за балообразуването и вместо оценките по биология и здравно образование и по химия и опазване на околната среда от общообразователната подготовка за първи гимназиален етап за формирането на състезателния бал да се взема оценката от ДЗИ по БЕЛ. Когато такава оценка липсва, балообразуваща за завършилите в България ще е оценката по БЕЛ от дипломата за средно образование, а за завършилите в чужбина – оценката от дипломата за средно образование по официалния език на държавата, в която е завършено средното образование.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Приемането на акта ще гарантира равнопоставеност с новозавършилите средно образование кандидат-студенти на кандидатите за студенти, завършили средното си образование преди 2022г., на чуждестранните кандидати и на българите, завършили средното си образование в чужбина, тъй като те нямат оценки по биология и химия от общообразователна подготовка за първи гимназиален етап.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариантът на предприемане на регулаторна намеса по този проблем няма отрицателно въздействие върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия: няма

Административна тежест:

Вариант 2 няма да окаже въздействие върху административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.3. По проблем 3: Необходимост от актуализиране на задължителните учебни дисциплини по специалност дентална медицина

** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте Раздел 4.1.*

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Без нормативна промяна няма да може да се гарантира на национално ниво получаването от студентите по дентална медицина на знания и умения в областта на специфичните за денталната имплантология методи за диагностика, лечение и профилактика в съответствие с реализирания научен и технически прогрес в областта на денталната медицина и широкото разпространение в съвременната практика на лечение с дентални импланти. Ето защо вариант 1 не е препоръчителен за решаване на идентифицирания проблем.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При приложението на този вариант не се идентифицират положителни въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В случай на запазване на настоящата ситуация няма да се актуализират задължителните учебни дисциплини на студентите по дентална медицина по начин, който да гарантира на национално ниво получаването от студентите на достатъчни и съвременни знания в областта на специфичните за денталната имплантология методи за диагностика, лечение и профилактика.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия: няма

Административна тежест: няма

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Предприемане на регулаторна намеса за актуализиране на задължителните учебни дисциплини по специалност дентална медицина чрез добавяне на задължителна учебна дисциплина Дентална имплантология“:

Описание:

В отговор на идентифицирания проблем се предлага приемане на проект на Постановление на Министерския съвет, с който се актуализират задължителните учебни дисциплини по специалност дентална медицина чрез добавяне на задължителна учебна дисциплина Дентална имплантология с хорариум 90 часа.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Приемането на акта ще гарантира на национално ниво получаването от студентите по дентална медицина на необходимото ниво на теоретични познания и клинични умения в областта на специфичните за денталната имплантология методи за диагностика, лечение и профилактика, съобразено с широкото разпространение в съвременната практика на лечение с дентални импланти.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариантът на предприемане на регулаторна намеса по този проблем няма отрицателно въздействие върху нито една от заинтересованите страни. По данни на МУ – София понастоящем учебната дисциплина Дентална имплантология е включена като задължителна във всички медицински университети, обучаващи по специалността дентална медицина (МУ – София, МУ – Пловдив и МУ – Варна).

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия: няма

Административна тежест:

Вариант 2 няма да окаже въздействие върху административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1: Понижено ниво на знанията, уменията и компетентностите на новоприетите студенти по медицина, дентална медицина и фармация, поради ниското равнище на учебното съдържание по биология и здравно образование и химия и опазване на околната среда в общообразователната подготовка за първи гимназиален етап, по които се провеждат конкурсните изпити, определени в единните държавни изисквания по медицина, дентална медицина и фармация

Цели	Варианти на действие		Вариант „без действие“	Вариант „регулаторна намеса“

Ефективност	Цел 1: Гарантиране на по-високо ниво на знанията, уменията и компетентностите по биология и химия на новоприетите студенти по медицина, дентална медицина и фармация	3	1
Ефикасност	Цел 1: Гарантиране на по-високо ниво на знанията, уменията и компетентностите по биология и химия на новоприетите студенти по медицина, дентална медицина и фармация	3	1
Съгласуваност	Цел 1: Гарантиране на по-високо ниво на знанията, уменията и компетентностите по биология и химия на новоприетите студенти по медицина, дентална медицина и фармация	3	1

5.2. По проблем 2: Неравнопоставеност на кандидатите за студенти, завършили средното си образование преди 2022г. и възпрепятстване приема на чуждестранни кандидати, както и на българи, завършили средното си образование в чужбина, тъй като те нямат оценки от общообразователна подготовка за първи гимназиален етап, каквито участват като балообразуващи в състезателния бал, съгласно действащите единни държавни изисквания по медицина, дентална медицина и фармация

Цели		Вариант „без действие“	Вариант „регулаторна намеса“
Ефективност	Цел 1: Премахване на затрудненията за кандидатстване по специалностите медицина, дентална медицина и фармация на кандидат-студентите, завършили средното си образование преди 2022г., чуждестранните кандидати, както и на българи, завършили средното си образование в чужбина, поради липсата на оценки по биология и здравно образование и по химия и опазване на околната среда от общообразователната подготовка за първи гимназиален етап, които съгласно действащите наредби ще участват като балообразуващи в състезателния бал от учебната 2025/2026 година	3	1
Ефикасност	Цел 1: Премахване на затрудненията за кандидатстване по специалностите медицина, дентална медицина и фармация на кандидат-студентите, завършили средното си образование преди 2022г., чуждестранните кандидати, както и на българи, завършили средното си образование в чужбина, поради липсата на оценки по биология и здравно образование и по химия и опазване на околната среда от общообразователната подготовка за първи гимназиален етап, които съгласно действащите наредби ще участват като балообразуващи в състезателния бал от учебната 2025/2026 година	3	1
Съгласуваност	Цел 1: Премахване на затрудненията за кандидатстване по специалностите медицина, дентална медицина и фармация на кандидат-студентите, завършили средното си образование преди 2022г., чуждестранните кандидати, както и на българи, завършили средното си образование в чужбина, поради липсата на оценки по биология и здравно образование и по химия и опазване на околната среда от общообразователната подготовка за първи гимназиален етап, които съгласно действащите наредби ще участват като балообразуващи в състезателния бал от учебната 2025/2026 година	3	1

5.3. По проблем 3: Необходимост от актуализиране на задължителните учебни дисциплини по специалност дентална медицина

Цели		Варианти на действие	Вариант „без действие“	Вариант „регулаторна намеса“
Ефективност	Цел 1: Актуализиране на задължителните учебни дисциплини по специалност дентална медицина в съответствие с развитието на денталната медицина, свързано с широкото разпространение в съвременната практика на лечение с дентални импланти		3	1
Ефикасност	Цел 1: Актуализиране на задължителните учебни дисциплини по специалност дентална медицина в съответствие с развитието на денталната медицина, свързано с широкото разпространение в съвременната практика на лечение с дентални импланти		3	1
Съгласуваност	Цел 1: Актуализиране на задължителните учебни дисциплини по специалност дентална медицина в съответствие с развитието на денталната медицина, свързано с широкото разпространение в съвременната практика на лечение с дентални импланти		3	1

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи

* При повече от един поставен проблем мултиплицирайте таблицата за всеки отделен проблем.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант 2 „Предприемане на регулаторна намеса за включване в учебното съдържание за приемните изпити по биология и химия и на материала от профилиращата подготовка по двата предмета, освен този от общообразователната подготовка“

Аргументите за това са свързани със следното:

1. Вариант 2 се отличава с най-висока степен на ефективност във връзка с неговата целесъобразност и с най-висок потенциал за постигане на целите.
2. Вариант 2 се характеризира с най-висока степен на ефикасност сред идентифицираните варианти на действие с оглед на ефекта за заинтересованите страни и за обществото.
3. Вариант 2 съдържа най-голям потенциал за изпълнение на държавната политика, насочена към приема на студенти по медицина, дентална медицина и фармация. В тази връзка той се отличава с най-висока степен на съгласуваност.

По проблем 2: Вариант 2 „Предприемане на регулаторна намеса за регламентиране в балообразуването за приемането на студенти по специалностите медицина, дентална медицина и фармация да бъде включена оценката от ДЗИ по БЕЛ, а не както е предвидено в момента – оценките по Биология и здравно образование и Химия и опазване на околната среда от общообразователната подготовка за първи гимназиален етап“

Аргументите за това са свързани със следното:

1. Вариант 2 се отличава с най-висока степен на ефективност във връзка с неговата целесъобразност и с най-висок потенциал за постигане на целите.
2. Вариант 2 се характеризира с най-висока степен на ефикасност сред идентифицираните варианти на действие с оглед на ефекта за заинтересованите страни и за обществото.
3. Вариант 2 съдържа най-голям потенциал за изпълнение на държавната политика, насочена към приема на студенти по медицина, дентална медицина и фармация. В тази връзка той се отличава с най-висока степен на съгласуваност.

По проблем 3: Вариант 2 „Предприемане на регулаторна намеса за актуализиране на задължителните учебни дисциплини по специалност дентална медицина чрез добавяне на задължителна учебна дисциплина Дентална имплантология“

Аргументите за това са свързани със следното:

1. Вариант 2 се отличава с най-висока степен на ефективност във връзка с неговата целесъобразност и с най-висок потенциал за постигане на целите.
2. Вариант 2 се характеризира с най-висока степен на ефикасност сред идентифицираните варианти на действие с оглед на ефекта за заинтересованите страни и за обществото.
3. Вариант 2 съдържа най-голям потенциал за гарантиране на национално ниво получаването от студентите по дентална медицина на актуални теоретични познания и клинични умения в областта на широко разпространеното в съвременната дентална практика лечение с дентални импланти. В тази връзка той се отличава с най-висока степен на съгласуваност.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):
По Проблем № 1: няма ефект

- ☐ Ще се увеличи
- ☐ Ще се намали
- ☒ Няма ефект

Прилагането на вариант 2 няма да въздейства по отношение на административната тежест.

По Проблем № 2: няма ефект

- ☐ Ще се увеличи
- ☐ Ще се намали
- ☐ Няма ефект

Прилагането на вариант 2 няма да въздейства по отношение на административната тежест.

По Проблем № 3: няма ефект

- ☐ Ще се увеличи
- ☐ Ще се намали
- ☐ Няма ефект

Прилагането на вариант 2 няма да въздейства по отношение на административната тежест.

1.1. Изборът следва да е съотнесен с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- ☐ Да
☒ Не

Промените и по трите посочени проблема не са свързани със създаване на нови регулаторни режими, нито със съществуващи такива.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- ☐ Да
☒ Не

Промените и по трите посочени проблема не са свързани със създаването на нови регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

- ☐ Актът засяга пряко МСП
☒ Актът не засяга МСП

Проектът на Постановление не засяга МСП.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са налице потенциални рискове от прилагането на Вариант 2 и при трите проблема.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

- ☐ Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

- ☒ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

☐ Да

☒ Не

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

☐ Да

☒ Не

Не се изисква извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици.

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения: няма

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалностите „Медицина“ и „Дентална медицина“ за образователно-квалификационна степен „магистър“

2. Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Фармация“ за образователно-квалификационна степен „магистър“

3. Постановление № 357 на Министерския съвет от 2023 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет (обн., ДВ, бр. 1 от 2024 г.)

4. Официален сайт на Националния статистически институт

5. Регистър на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

7/19/2024

X д-р Лучия Добрева

Signed by: Luchiya Aleksandrova Dobрева

Д-Р ЛУЧИЯ ДОБРЕВА

Директор дирекция „Лечебни дейности“